

2.895

2895

ZAVOD ZA PRIMIJENJENU ZOOLOGIJU SAVSKE BANOVINE
ZAGREB

J. PLANČIĆ

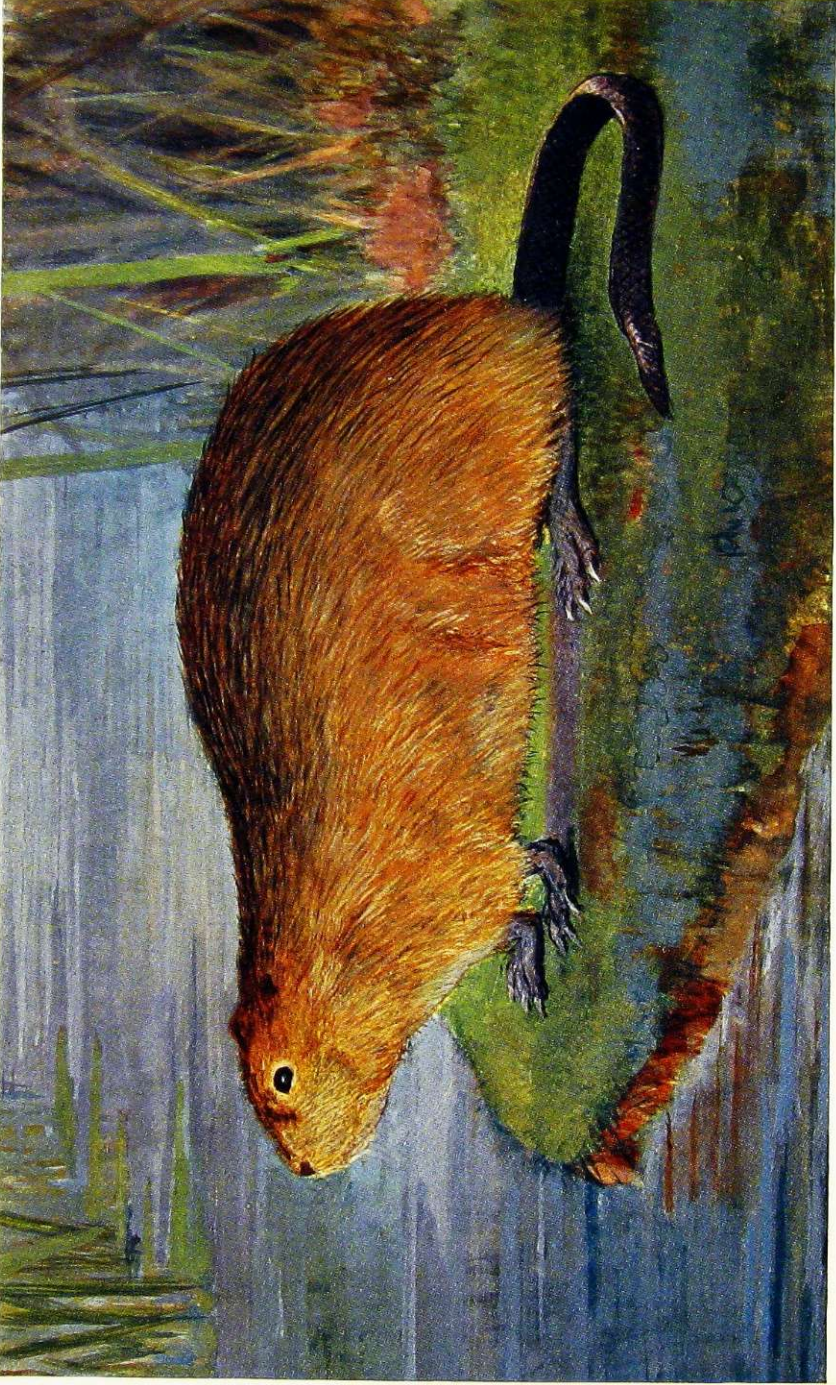
ONDATRA

(BIZAMSKI ŠTAKOR)

POJAVA, NAČIN ŽIVOTA, RASPROSTRA-
NENJE I NAČIN TAMANJENJA

ZAGREB 1937

Štamparija „GAJ“ (Ljudevit Fillipović), Zagreb, Martićeva ulica 2

ONDATRA (BIZAMSKI ŠTAKOR) FIBER ZIBETHICUS

U našim krajevima oko rijeka Mure i Drave pojavila se nova vrsta životinje koju zovemo **ondatra**, a zovu je i bizamski štakor ili parcov, pižmovka. Njezino je naučno latinsko ime **Fiber zibethicus**. Nijemci je nazivaju Bisamratte, Česi ondatra, Madžari pézsmapocok. U njezinoj pravoj domovini, Sjevernoj Americi, nazivaju je tamošnja indijanska plemena »ondatra« i »musquasch«, dok je Američani zovu »muskrat«.

Opis

Ondatra je glodavac, dakle srodnik naših miševa i štakora. Najbliži su joj srodnici od glodavaca koji žive u našim krajevima, poljska voluharica koju obično nazivamo poljski miš (*Microtus arvalis*), i vodena voluharica (*Microtus amphibius*). Njima je slična u građi tijela, ali je od njih mnogo veća. Tjelesna je dužina ondatre oko 30 cm, a dužina repa 25 cm. Rep joj nije okrugao kao u njezinih srodnika, već je splošten, širok do 2 cm, i nije obrasao dlakama, već je pokriven ljuskama i tamne je boje. (Sl. br. 1 i 2). Po repu se može najlaglje prepoznati i razlikovati od naših ostalih glodavaca, a i druge jedne strane vrste, nutrije, s kojom ju mnogi zamjenjuju. Boja dlake u odrasle ondatre na hrptenoj je strani tamno-smeđa, sa bočne strane crvenkasto-smeđa, a sa trbušne smeđe-siva. Dlaka joj je dvovrsna: malje i osje. Malje je mekana, kratka i gusta dlaka, dok je osje dulje i rijetko, a raste samo na hrptenoj strani. Na mladima se dlaka za vrijeme rasta mijenja. Prva im je dlaka ružičaste boje. Nakon 14 dana dobiju mekano smeđe krzno, koje kasnije postane sivo, pa su slični običnim štakorima, a tek potpuno odrasle životinje, od 6 mjeseci, dobivaju stalnu boju kako je gore opisano. I među odraslima nalazimo da boja varira, jer ih imade tamnijih i svjetlijih. Razlika između zimskog i ljetnog krzna nije baš velika. Ljetno krzno je svjetlije, bez sjaja, te imade manje osja. Krzno evropske ondatre, prema mišljenju stručnjaka u Leipzigu, gotovo ništa ne zaostaje u kakvoći za krznom američke ondatre. Uzrok što su evropska krzna lošije kvalitete od američkih, leži

5) **Ubijanje iz puške.** Najuspješniji je lov puškom u večer, na čekanju kad pliva na vodi. Svojim dobrim njuhom osjeti ondatra lovca, pa se ovaj mora postaviti tako, da vjetar ne ide u pravcu vode prema njoj, već po mogućnosti od vode prema lovcu. Na čekanju mora lovac biti vrlo miran. Kad ondatra pliva, vidi joj se obično samo njuška koja strši iz vode.

6) **Gušenje otrovnim plinovima.** U tu svrhu služe potrone, Hora ili Lepid. Ovaj je način tamanjenja dosta skup i nije osobito uspješan, jer je teško naći na obali otvor nastambe. Kod traženja otvora lako se ondatra uplaši, te umakne podvodnim izlazom iz svoje nastambe.

Ovaj je način uspješan u ono doba kad ima u nastambi mladih, koji ne mogu da umaknu.

7) **Pokuse sa trovanjem** praviće stručnjak Zavoda za primijenjenu zoologiju, pa se za sada ne preporuča, dok se potanje ne ispituju najpodesniji otrovi i način trovanja.

Kopanje nastambi u svrhu, da se ondatre iskopaju, kao što se običava sa hrčcima, ne preporuča se, jer ona umakne iz nastambe već prije nego što se do nje dođe, a time se ona samo sili da se seli i pravi nove nastambe.

8) **Neprijatelji.** Čovjek ima u borbi sa ondratom pomagača, a to su njezini prirodni neprijatelji. To je vidra, tvorac, lasica, ušara, pa je u interesu da se ove životinje ne tamane u onim predjelima gdje se ondatra množi.

To je uglavnom sve što treba da se znade o tom našem novom štetočini, i nadam se da će dobro poslužiti svima onima koji žele da ondatra upoznaju i tamane.